

K čitateľom a autorom

Pri príležitosti vydania ďalšieho čísla Časopisu filozofov slovanských krajín „ΣΟΦΙΑ“ sa aspoň na chvíľočku chceme zamyslieť nad iniciatívou, ktorú sme začali pred niekoľkými rokmi. Nad jej realizáciou, zmyslom a možnosťou pokračovania. Treba pripomenúť, že samotný časopis „ΣΟΦΙΑ“ je len časťou z našich zámerov a plánov z pred piatich rokov. Vtedy prítomný predstaviteľia z niekoľkých krajín, po konferencii na tému Európske modeli tolerancie, ktorá sa uskutočnila v Rzeszove v dňoch 27–29.5.1999 r., plánovali nie len vznik filozofického časopisu, ale tiež vznik Spoločnosti, dokonca hnutia organizujúceho filozofov slovanských krajín. A treba povedať, že v nasledujúcich rokoch sa objavili aj prvé pokusy realizovať tieto zámery a, čo viac, mnoho kolegov vyjadrilo svoj záujem aj o formulujúce sa vtedy Spoločenstvo filozofov slovanských krajín, dokonca vznikol dočasný Výbor, ktorého úlohou bolo právne zabezpečiť vznikajúcu organizáciu a začať meritórne práce. Jednou z úloh bol vznik časopisu „ΣΟΦΙΑ“, ktorému sme chceli dať status oficiálneho vydavateľstva vznikajúcej Spoločnosti a na stránkach ktorého mali byť publikované filozofické texty venované filozofii v krajinách slovanského kultúrneho prostredia, ako aj analýzy skutočnosti a vlastné teoretické návrhy. Základnou úlohou Spoločnosti malo byť aj inšpirovanie a organizovanie medzinárodných filozofických konferencií. Čo z týchto úloh sa podarilo zrealizovať, čo nie a čo je potrebné urobiť do budúcnosti?

Pri pohľade na formulované ciele, by niekto mohol povedať, že tieto úlohy neboli veľmi prehnané a nerealizovateľné. Určite áno. Hoci dosiahnutie tohto cieľa vždy závisí od podmienok, ako aj od determinácie jeho realizácie zainteresovanými. A treba povedať, že táto determinácia, aspoň doteraz, nechýbala. Časopis je faktom, od obdobia prvej konferencie sa uskutočnila konferencia v Odese a tri konferencie v Rzeszowe. Uskutočnila sa tiež konferencia organizovaná UMCS (Lublin) v Naleczowie. V roku 2005 sa plánuje ďalšia konferencia v Rzeszowe. Okrem toho sa poľský filozofi

zúčastnili aj na dvoch konferenciách v Ostrohu na Ukrajine a na dvoch konferenciách v Drohobyczi a v Banskej Bystrici na Slovensku. Ich výsledkom sú knihy, ktoré vznikli ako výsledok spolupráce. Takou tradíciou a inštitúciou sa stal Okrúhli stôl filozofov slovanských krajín. Samozrejme, že to nie sú všetky predsavzatia a výsledky, účastníkmi a autormi ktorých sú filozofi z rôznych slovanských krajín. Dalo by sa povedať, že všetko prebieha normálne, hoci možno veľmi pomaly a málo intenzívne. Aj keď to tak je, každý si uvedomuje, že to nie je jediná aktivita, ktorej sa filozofovia, zaoberajúci sa tu opísanou problematikou, venujú. Každý z nich má vlastné povinnosti a zúčastňuje sa rôznych iných iniciatív.

Veľkou slabinou doterajšej činnosti je nezrealizovanie ideí vzniku spoločnosti, ktorá by organizačne spájala filozofov slovanských krajín. Dôležitosť tejto organizácie zdôrazňoval hlavne prof. Marat Wiernikov z Odesy a tiež prof. Rudolf Mirski z Lvova. Pokusy zrealizovať túto myšlienku boli, ale všetko stroskotalo na právnych predpisoch. Túto problematiku je potrebné premyslieť a pri eventuálnej podpore tejto iniciatívy je potrebné sformulovať status spoločnosti, ktorý by umožnil zaregistrovať ju v súlade so zákonom štátu, v ktorom by sa registrácia uskutočnila a ktorý by súčasne zabezpečoval aj účasť občanom iných štátov. Právne problémy vznikajú vtedy, keď sa organizačná štruktúra spoločnosti snaží obsiahnuť rôzne krajiny. Na konferencii v Boguchwale v roku 2002 vystúpil so zaujímavou iniciatívou dr. Stefan Krol (Varšava), ktorý navrhoval vznik Slovanského Inštitútu. Táto iniciatíva sa zdá byť rovnako zaujímavá. Inštitút tohto druhu by mohol byť pobočkou, zastupiteľstvom spoločnosti alebo Inštitútom v akademických štruktúrach. Každé z takýchto predsavzatí si však vyžaduje nie len ľudí ochotných spolupracovať, ale predovšetkým materiálne zabezpečenie. A teda mecenášstvo štátu alebo inej organizácie disponujúcej vhodnými fondmi, ktoré je ochotná určiť ich na ciele tohto typu. Pripúšťame aj vznik nadácie. Bohužiaľ, osoby, ktoré by boli ochotné realizovať tieto úlohy, takýmito fondmi nedisponujú. Riadiac sa zásadou, že na svete neexistujú nemožné veci, myslím si, že tento návrh stojí za to aspoň premyslieť. Hoci ako som si všimol, filozofi nášho kultúrneho prostredia sú oveľa častejšie aktívny mimo organizačných foriem, než v rámci nich. Problém skôr možno ohraničiť na zaangažovanie niektorých osôb v tejto oblasti a branie na seba záväzkov iniciatívy a realizácie konkrétnych predsavzatí, než vzniku a organizácii. Ešte raz sa môže ukázať, že v našej činnosti sú dôležitejšie idey než organizačné formy, kultúra a nie civilizácia. Hoci, ako som presvedčený, ani na tú poslednú netreba zabúdať.

Vyzývam Vás teda vážený kolegovia filozofi slovanských krajín, aby ste začali diskusiu nad naznačenými otázkami a spoločný diskurz nad možnosťami

d'alšej činnosti. Už samotný diskurz bude príspevkom k realizácii idey, ktorá v kultúrach nášho jazykového prostredia ma oveľa dlhšiu tradíciu ako táto iniciatíva. Vyzývam teda všetkých prítomných k diskusii. Výpovede budeme publikovať v ďalších číslach nášho časopisu.

Časopisu Filozofov Slovanských Krajín „ΣΟΦΙΑ”

Rzeszow, február 2004 r.

przekład
Jana Udičová